

Vergaderjaar 2021–2022

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2813

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 december 2021

Tijdens de begrotingsbehandeling (Handelingen II 2021/22, nr. 27, Begroting Justitie en Veiligheid 2022) heb ik uw Kamer toegezegd inzicht te geven in de kosten van de implementatie van de aanbevelingen ten behoeve van een robuuste IND. Met deze brief geef ik uitvoering aan deze toezegging.

Aanleiding

In de afgelopen jaren zijn verschillende onderzoeken geweest die verbetermogelijkheden bij de IND hebben onderzocht alsmede de mogelijkheden tot verbetering van, meer efficiëntie en meer effectiviteit in het (asiel) proces. De universele kernboodschap uit de diverse onderzoeksrapporten was dat het van groot belang is dat de basis bij de IND op orde is, om zo te komen tot een robuuste organisatie die in staat is om mee te bewegen met de fluctuaties in de asielinstroom.

Aanbevelingen

Op 12 juli jl. heb ik uw Kamer een reactie gestuurd op het meest recente rapport (doorlichting opgesteld door EY) met hierin een nadere toelichting hoe de IND omgaat met de bevindingen en de aangereikte handelingsperspectieven¹.

Vooropgesteld staat dat om de basis op orde te krijgen de IND een forse veranderingopgave heeft. Hierbij staan vijf thema's centraal; sturing op de IND, sturing binnen de IND, personeel en productiviteit, cultuur en informatievoorziening (IV). De verschillende onderzoeksrapporten bieden aanbevelingen en handvatten om deze veranderingopgave vorm te geven. De handelingsperspectieven uit de diverse rapporten zien grosso modo op een drietal fases: de korte termijn (< 1 jaar), de middellange termijn (1–2 jaar) en de lange termijn (> 2 jaar). De aanpak van de veranderingopgave

¹ Bijlage bij Kamerstuk 19 637, nr. 2764.

van de IND is integraal opgenomen het jaarplan 2022 van de IND en daarmee een van de belangrijkste speerpunten voor het komende jaar.

Korte termijn

De IND heeft expliciet gekozen voor een gefaseerde aanpak die aansluit bij de veranderopgave. Deze gefaseerde aanpak is passend omdat een aantal in de onderzoeken geconstateerde knelpunten reeds bekend waren, (deels) opgepakt of snel te realiseren zijn. Een aantal andere knelpunten is fundamenteeler van aard.

Bij de oplossing hiervan is meer implementatietijd nodig. In het IND-jaarplan 2022 en de daarbij behorende begroting ligt de nadruk op de aanbevelingen voor de korte termijn. De IND heeft diverse maatregelen genomen om de meest urgente problematiek het hoofd te bieden en zal de komende tijd verdere verbeteringen doorvoeren. Voorbeelden van verbeteringen die reeds zijn doorgevoerd zijn: de inrichting van de tijdelijke Taskforce² (in de periode 2020-medio 2021) om de achterstanden uit het verleden weg te werken en het uitbreiden van de «verkeerstoren» om zo de interne stuur- en plankracht te vergroten. Daarnaast onderzoekt de IND de mogelijkheden om een flexibele schil in te richten en is de IND Academie opgezet om nieuwe medewerkers versneld op te leiden om zo het absorptievermogen van de organisatie te vergroten.

Middellange en lange termijn

Om de basis blijvend op orde te krijgen en een wendbare organisatie te zijn is tijd, volharding en een stabiele financiering randvoorwaardelijk. De huidige financiering verloopt via de begrotingssystematiek. De grilligheid in de omvang en de samenstelling van de asielinstroom en het daarmee (voorspelbaarheid van) samenhangend werkaanbod maakt dat een goede budgetraming soms ingewikkeld is. De IND heeft behoefte aan een financiële buffer als reservering om op te kunnen schalen en op te leiden, om zodoende tijdig te kunnen anticiperen op het afhandelen van een groter aantal (asiel) aanvragen. De afgelopen jaren heeft de IND samen met het departement gewerkt aan een stabiele financiering. In het nieuwe Coalitieakkoord 2021–2025 worden met het oog op die stabiele financiering structureel middelen toegevoegd. Deze middelen leveren een belangrijke bijdrage om te komen tot een robuuste IND.

Kosten

Een veranderopgave van deze omvang gaat gepaard met kosten en in de meeste gevallen gaan de kosten voor de baten uit. De IND heeft ervoor gekozen om de uitwerking van een deel van de korte termijn maatregelen in de lijn te beleggen. Dit betekent dat de kosten mee lopen in de begroting van de IND. Een deel van de reeds gemaakte kosten is rechtstreeks uit de financiële begroting van de IND te halen. Denk daarbij aan de kosten voor de Taskforce (in 2021: ca. 40 mln.) en de oprichting van de IND Academie (5 mln.).

Voor een aantal maatregelen, waaronder investeringen in ICT en het inrichten van een flexibele schil, worden de mogelijkheden momenteel onderzocht. Hiervan kan geen definitief beeld van de omvang van de kosten gemaakt worden. Om die reden was binnen de huidige meerjarenbegroting van de IND op dit moment slechts gedeeltelijk in de benodigde middelen voor de veranderopgave voorzien. Met het oog op de voorgenomen investeringen uit het onlangs gepresenteerde Coalitieakkoord

² Kamerstuk 19 637, nr. 2763.

2021–2025 gaat de IND in kaart brengen welke mogelijkheden dit biedt voor de veranderopgave.

Tot slot

De IND is gestart met een majeure veranderopdracht met als doel de basis op orde te brengen en uit te groeien tot een robuuste organisatie die in staat is om onder soms moeilijke en veranderende omstandigheden haar taak uit te voeren. Zodra meer zicht is op de omvang van de nog te maken kosten die gepaard gaan met deze opgave, zal ik uw Kamer daarover, op de geijkte momenten informeren.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol